

Politična smernica ministra za kmetijstvo, ribištvo, prehransko varnost in naravno okolje št. WJZ/ z dne [...] o spremembi politične smernice o prevozu živali pri visokih temperaturah

Minister za kmetijstvo, ribištvo, prehransko varnost in naravno okolje –

ob upoštevanju člena 4:81 zakona o splošnem upravnem postopku in člena 3 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L 3, 5.1.2005);

odreja naslednje:

Člen I

V členu 1 politična smernica o prevozu živali pri visoki temperaturi se besedilo „če prevoz poteka pri zunanji temperaturi najmanj 35 °C s prevoznim sredstvom, ki ni opremljeno z aktivnim hladilnim sistemom“ nadomesti z besedilom „če prevoz poteka pri zunanji temperaturi najmanj 30 °C s prevoznim sredstvom, ki ni opremljeno z aktivnim hladilnim sistemom, ali če prevoz vključuje okrasne ribe, plazilce, užitne ribe, rakovice ali jastoge, se ta prevoz opravi pri zunanji temperaturi najmanj 35 °C s prevoznim sredstvom, ki ni opremljeno z aktivnim hladilnim sistemom“.

Člen II

Ta politična smernica začne veljati dan po objavi Uradnega lista, v katerem je vključena.

Ta politična smernica bo skupaj s pojasnjevalnimi opombami objavljena v Uradnem listu.

MINISTER ZA KMETIJSTVO, RIBIŠTVO, VARNOST HRANE IN NARAVNO OKOLJE –

Pojasnjevalna opomba

1. Uvod

V tej politični smernici je za primere prevoza pri visokih temperaturah okolja določena prepoved „prevoza ali prevoza živali na način, ki bi lahko povzročil poškodbe ali nepotrebno trpljenje živali“, določena v členu 3 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L 3, 5.1.2005) (v nadaljnjem besedilu: Uredba o prevozu). Prevoz živali v vročem vremenu lahko povzroči vročinski stres in trpljenje, s čimer se krši ta prepoved. V teh politični smernici iz leta 2020 je določeno, da to velja vedno, ko zunanja temperatura znaša 35 °C ali več. S to spremembo politične smernice se zunanja temperaturna meja prilagodi s 35 °C na 30 °C, saj nova znanstvena spoznanja kažejo, da so živali nad to zunanjo temperaturo izpostavljene visokemu tveganju za vročinski stres. Ta politična smernica se uporablja za vse prevoze na Nizozemskem, tudi če so se začeli v drugi državi ali potekajo v drugo državo. Za prevoz okrasnih rib, plazilcev, užitnih rib, rakovic in jastogov ostane zunanja temperaturna meja 35 °C.

2. Posledice visokih temperatur na dobrobit živali

Znanstveno poročilo Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) o tveganjih za dobrobit živali pri prevozu živali¹ kaže, da zaradi vlažnosti, ki prevladuje na Nizozemskem, zunanja temperatura 30 °C ali več vedno pomeni znatno tveganje za težave z dobrobitjo zaradi vročinskega stresa. Isto poročilo razkriva, da obstaja tudi povečano tveganje vročinskega stresa pri zunanjih temperaturah, nižjih od 30 °C, za različne živalske vrste. Da bi se upoštevala tudi izvedljivost politične smernice, je bila za vse živalske vrste na vseh prevozih, za katere veljajo zahteve iz člena 3 Uredbe o prevozu, izbrana splošna temperaturna omejitev. Ta omejitev je enaka temperaturni omejitvi, ki že obstaja za prevoze na dolge razdalje. Razlog za to temperaturno omejitev za prevoz na dolge razdalje je poziv Evropske komisije državam članicam iz leta 2019, naj ne dovolijo več dolgih prevozov, če se na poti pričakuje zunanja temperatura 30 °C ali več. Minister za kmetijstvo, ribištvo, prehransko varnost in naravno okolje se je odzval na ta poziv, tako kot številne druge evropske države članice.

Kljub temu se lahko pri živalih, ki se prevažajo, tudi pri temperaturah okolice pod 30 stopinj pojavi nepotrebno trpljenje zaradi vročinskega stresa. Kot je opisano v nacionalnem načrtu za prevoz rejnih živali pri ekstremnih temperaturah, nizozemski organ za varnost hrane in potrošniških proizvodov (NVWA) izvaja dodatne preglede pri predvideni zunanji temperaturi 27 °C v kraju De Bilt. Sprejme izvršilne ukrepe v primeru vročinskega stresa in trpljenja živali zaradi prevoza v toplih pogojih, kar pomeni kršitev člena 3 Uredbe o prevozu.

Tveganje trpljenja živali v toplih pogojih je med prevozom večje kot v drugih razmerah (npr. v hlevih). V zvezi s tem obstajata dva razloga. Prvič, natovarjanje in prevoz povzročata dodatno dejavnost, ki jo pogosto spremlja stresni odziv živali. Živali se zato hitreje pregrejejo. Drugič, med prevozom so živali bližje druga drugi v primerjavi z razmerami v hlevu, pri čemer je nad njimi manj prostora za potrebno prezračevanje, kar pomeni, da so manj sposobne oddajati svojo telesno toploto. Živali ne morejo pobegniti iz te situacije, da bi se ohladile. Iz zgoraj navedenih razlogov je torej upravičeno trditi, da prevoz živali pri zunanjih temperaturah, ki znašajo 30 stopinj ali več, in pri vlažnosti, ki prevladuje na Nizozemskem, vedno predstavlja veliko tveganje za nepotrebno trpljenje.

Izjema velja za prevoz okrasnih rib, plazilcev, užitnih rib, rakovic in jastogov. Razlog za to je, da za te kategorije živali, zlasti za številne vrste, ki se gojijo in tržijo na Nizozemskem, ni verjetno, da imajo večje možnosti za vročinski stres med prevozom nad 30 °C. Okrasne ribe in plazilci pogosto živijo v svojem naravnem habitatu v toplih ali celo vročih življenjskih razmerah. Poleg tega se okrasne ribe prevažajo v vrečah z vodo v posodah iz polistirena. Užitne ribe, rakovice in jastogi se tudi običajno prevažajo v vodi. Ta voda se segreva zelo postopoma, zato se ne pričakuje, da se bo temperatura vode med prevozom dvignila na kritične ravni za ribe, rakovice in jastoge. Poleg tega ni na voljo nobenih mnenj agencije EFSA o najvišji temperaturi okolja za prevoz plazilcev, okrasnih rib, užitnih rib, rakovic in jastogov. Ni znanstvene utemeljitve, da bi znižanje najvišje temperature pomenilo izboljšanje dobrobiti teh živali. Niti predlog Evropske komisije za revizijo Uredbe o prevozu

¹ Evropska agencija za varnost hrane, 7. september 2022 „Dobrobit prašičev med prevozom“ (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7445>), Evropska agencija za varnost hrane, 7. september 2022 „Dobrobit goveda med prevozom“ (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7442>), Evropska agencija za varnost hrane, 7. september 2022 „Dobrobit domačih ptic in kuncev, ki se prevažajo v zabojnikih“ (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7441>), Evropska agencija za varnost hrane, 7. september 2022 „Dobrobit malih prežvekovalcev med prevozom“ (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7404>), Evropska agencija za varnost hrane, 7. september 2022 „Dobrobit enoprstih kopitarjev med prevozom“ (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7444>).

ne določa najvišje temperature za prevoz navedenih živali. Nazadnje, te kategorije živali imajo drugačno fiziologijo kot sesalci, kar pomeni, da njihovo upravljanje toplote deluje drugače in lahko prenesejo višje temperature. Kljub temu imajo te kategorije živali tudi najvišje temperature, nad katerimi naletijo na težave. Zato za te kategorije živali še vedno velja prejšnja omejitev 35 °C.

3. Načrtovanje s strani organizatorja prevoza

V Uredbi o prevozu je poudarjen pomen dobrega načrtovanja prevoza živali. Člen 5(3), uvodni stavek in točka (a), zahteva, da tisti, ki organizirajo prevoz živali, pred vsakim prevozom zagotovijo, da dobrobit živali ni ogrožena zaradi nezadostnega usklajevanja različnih delov prevoza in da se upoštevajo vremenske razmere. Zato je treba ukrepati vnaprej. To pomeni, da se prevoz živali v nobenem primeru ne bi smel izvajati, če obstaja tveganje, da prevoz na poti prečka območje, kjer je zunanja temperatura 30 °C ali višja. Tudi pri pričakovanih temperaturah pod 30 °C je treba glede na možnost težav z dobrobitjo živali v zvezi z vrsto in kategorijo živali pri določenih temperaturah skrbno preučiti, ali se prevoz lahko izvede. Če se prevoz opravi pri zunanjih temperaturah, ki znašajo 30 °C ali več, je za dobrobit živali pomembno, da se prevoz ne odloži za daljše obdobje in se po potrebi pripelje do primerne mesta, kjer se živali lahko raztovorijo in nastanijo. Dejstvo, da se v takih primerih prevoz tako nadaljuje – kolikor je mogoče omejeno –, seveda ne posega v dejstvo, da gre za kršitev člena 3 Uredbe o prevozu in da bodo zato sprejeti izvršilni ukrepi.

4. Prevozna sredstva s hladilnimi sistemi

Ker se ta politična smernica navsezadnje nanaša na pogoje za živali v prevoznih sredstvih, se uporablja le za vozila, ki niso opremljena z aktivnim hladilnim sistemom v prostorih za živali, in sicer klimatsko napravo. Prevozna sredstva z aktivnimi hladilnimi sistemi so sposobna zadostno ohladiti (ali ogrevati, kot je praksa pri kondicioniranem prevozu enodnevnih piščancev) temperaturo v prevoznih sredstvih, ne glede na zunanjo temperaturo, na temperature, ki so prijetne za živali. Prisotnost prezračevanja (mehanskega ali drugega) ne zadostuje za domnevo, da obstaja hladilni sistem v smislu te politične smernice, ker se prezračevanje izvaja v toplem zunanjem zraku. Čeprav je to morda prijetnejše za živali, se temperatura živali ne bo znižala, kar pomeni, da tveganje trpljenja ostaja nespremenjeno. Zlasti v času, ko se tovornjak za govedo ustavi, na primer med morebitnim prometnim zastojem ali voznikovim časom počitka, se toplota v vozilih brez aktivnega hlajenja hitro poveča, kar prezračevanje ne preprečuje. Prevozi živali, ki niso zajeti v tej politični smernici zaradi prisotnosti aktivnega hladilnega sistema, morajo biti seveda še vedno v skladu z določbami Uredbe o prevozu, kar med drugim pomeni, da živalim med prevozom ne smejo povzročiti nepotrebnih poškodb ali trpljenja.

5. Regulativno breme

Namen te politične smernice je pojasniti Uredbo o prevozu; zato analiza regulativnega bremena ni bila izvedena.

6. Preskus izvajanja in izvršljivosti

Povzetek preskusa

Pri preskusu izvršljivosti, izvedljivosti in odpornosti proti goljufijam (preskus HUF) agencija NVWA ugotavlja, da je politična smernica omejena na izvršljivost in izvedljivost. NVWA navaja, da ta omejitev izhaja iz neobstoja pravne podlage za oceno temperature na poti pred prevozom na dolge razdalje in – če ta temperatura na poti presega 30 °C – za neobdelavo vloge za prevoz. NVWA poleg tega navaja, da je kršitve mogoče odkriti le v primeru *flagrante delicto*, kar pomeni, da NVWA ne more ukrepati v pričakovanju notranjega prevoza. Poleg tega NVWA navaja, da politična smernica ne določa, kako lahko NVWA ugotovi kršitev politične smernice. Poleg tega organ NVWA navaja, da bo moral – glede na to, da bodo dnevi, ko temperatura doseže 30 °C ali več, v prihodnosti najverjetneje postali pogostejši – v praksi vedno pretehtati uporabo zmogljivosti za spremljanje dobrobiti živali med prevozom in spremljanje drugih tveganj za dobrobit živali. Glede izjeme za prevoz s prevoznimi sredstvi, opremljenimi z aktivnim hladilnim sistemom, NVWA navaja, da niso bila vključena merila, ki bi jih moral tak sistem izpolnjevati. NVWA zato v zvezi s tem ne more podati ocene. NVWA navaja tudi, da mora biti v obrazložitvenem memorandumu k politični smernici jasno navedeno, da politična smernica ni v nasprotju z Uredbo o prevozu. Nazadnje, NVWA navaja, da ni gotovo, kaj se bo zgodilo, če NVWA izda zdravstveno spričevalo, ko je hladnejše od 30 °C, in pozneje sprejme izvršilne ukrepe med prevozom na Nizozemskem, če temperatura preseže 30 °C.

Odziv

NVWA mora pred dolgim prevozom oceniti, ali je zagotovljeno načrtovanje prevoza realno in ali je v skladu s pravili, določenimi v Uredbi o prevozu. Kot je navedeno zgoraj, ta politična smernica določa, da „Nihče ne prevaža živali ali povzroči, da se živali prevažajo tako, da lahko dobijo poškodbe ali neupravičeno trpijo“, kot je določeno v členu 3 Uredbe o prevozu. Če je že pred dolgim prevozom jasno, da bo na poti najverjetneje topleje od 30 °C, lahko NVWA ugotovi, da načrtovanje prevoza ni v skladu s pravili iz Uredbe o prevozu. Politična smernica na primer zagotavlja pravno podporo organu NVWA pri ocenjevanju načrtovanja prometa pred prevozom na dolge razdalje. Ker je politična smernica razlaga prepovedi prevoza ali povzročitve, da se živali prevažajo tako prevoza živali na način, da lahko dobijo poškodbe ali neupravičeno trpijo, kot je določeno v členu 3 Uredbe o prevozu, ni v nasprotju z Uredbo o prevozu.

V primeru prevoza na kratkih razdaljah in notranjega prevoza tako načrtovanje prevoza v skladu z Uredbo o prevozu ni obvezno. Zato tu dejansko ni mogoče ukrepati vnaprej, izvrševanje pa je odvisno od ugotovitev v primeru *flagrante delicto*. Poleg tega izdano zdravstveno spričevalo prevoznika ne odvezuje njegove odgovornosti za dobrobit živali med prevozom. Prevoznik mora še vedno izvajati prevoz v skladu s pravili prevoznih predpisov, kar omogoča izvrševanje, če NVWA ugotovi, da prevoznik prevaža živali pri 30 °C.

NVWA lahko sama določi, kako lahko dokaže, da je bila politična smernica kršena. Tako metodo lahko NVWA podrobneje opredeli v delovnem navodilu, kot je bilo storjeno s politično smernico iz leta 2020, v kateri je zgornja meja za prevoz živali 35 °C.

Razumljivo je, da mora NVWA v praksi sprejeti odločitev na podlagi razpoložljivih zmogljivosti v zvezi z napotitvijo uradnih veterinarjev in drugih nadzornikov za nadzor.

V zvezi z merili, ki jih mora izpolnjevati aktivno hlajenje, je v obrazložitvenem memorandumu k tej politični smernici pojasnjeno, da to pomeni klimatizacijo, ki omogoča, da se temperatura v prevoznem sredstvu – ne glede na zunanjo temperaturo – dovolj ohladi na temperature, ki so prijetne za živali. Samoumevno je, da morajo biti prevozna sredstva s takšnim aktivnim hlajenjem še vedno v skladu z določbami Uredbe o prevozu, kar med drugim pomeni, da živalim med prevozom ne smejo povzročiti nepotrebnih poškodb ali trpljenja.

7. Priglasitev

PM

Za zagotovitev skladnosti z Direktivo (EU) 2015/1535 (direktiva o priglasitvi) je bil osnutek uredbe priglašen Evropski komisiji pod številko **PM**. V tako imenovanem trimesečnem obdobju mirovanja Evropska komisija ali druge države članice: **PM**. Rezultat priglasitve.